

Dokument z posiedzenia

B9-0088/2023

25.1.2023

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczeń Rady i Komisji

zgodnie z art. 132 ust. 2 Regulaminu

w sprawie strategii UE na rzecz zwiększenia konkurencyjności przemysłu oraz pobudzenia handlu i tworzenia miejsc pracy dobrej jakości (2023/2513(RSP))

Grzegorz Tobiszowski
w imieniu grupy ECR

B9-0088/2023

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie strategii UE na rzecz zwiększenia konkurencyjności przemysłu oraz pobudzenia handlu i tworzenia miejsc pracy dobrej jakości
(2023/2513(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 9, 151, 152 i art. 153 ust. 1 i 2, a także art. 173, który dotyczy polityki przemysłowej UE i odnosi się m.in. do konkurencyjności przemysłu Unii,
- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 5 ust. 3 i Protokół nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. zatytułowany „Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 marca 2020 r. zatytułowany „Nowa strategia przemysłowa dla Europy” (COM(2020)0102),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 marca 2020 r. zatytułowany „Strategia MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy” (COM(2020)0103),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 marca 2020 r. zatytułowany „Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy” (COM(2020)0098),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 maja 2021 r. zatytułowany „Aktualizacja nowej strategii przemysłowej z 2020 r. – tworzenie silniejszego jednolitego rynku sprzyjającego odbudowie Europy” (COM(2021)0350),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 lipca 2021 r. zatytułowany „»Gotowi na 55«: osiągnięcie unijnego celu klimatycznego na 2030 r. w drodze do neutralności klimatycznej” (COM(2021)0550),
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów z dnia 2 grudnia 2021 r. zatytułowaną „Aktualizacja nowej strategii przemysłowej z 2020 r. – tworzenie silniejszego jednolitego rynku sprzyjającego odbudowie Europy”,
- uwzględniając sprawozdanie grupy wysokiego szczebla Komisji ds. energochłonnych gałęzi przemysłu z 2019 r. zatytułowane „Plan konkurencyjnej transformacji energochłonnych sektorów przemysłu UE umożliwiającej zapewnienie neutralnej dla klimatu gospodarki o obiegu zamkniętym do 2050 r.”,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 21 listopada 2018 r. zatytułowane „Przyszła unijna strategia na rzecz polityki przemysłowej”,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 27 maja 2019 r. dotyczące unijnej strategii na

rzecz polityki przemysłowej – wizja roku 2030,

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 16 listopada 2020 r. zatytułowane „Odbudowa przyspieszającej przechodzenie na bardziej dynamiczny, odporny i konkurencyjny przemysł europejski”,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 września 2020 r. zatytułowany „Unia rynków kapitałowych dla obywateli i przedsiębiorstw – nowy plan działania” (COM(2020)0590);
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że główne gospodarki światowe wprowadzają programy inwestycyjne wspierające czyste technologie w celu zwiększenia konkurencyjności swojego przemysłu; mając na uwadze, że stanowi to wsparcie transformacji ekologicznej na całym świecie, ale grozi uruchomieniem wyścigu o udzielenie dotacji i odpływem inwestycji z UE do państw trzecich;
 - B. mając na uwadze, że UE potrzebuje wspólnych działań w celu pobudzenia swojej konkurencyjności; mając na uwadze, że jednostronna polityka jednego państwa członkowskiego, próbującego uzyskać przewagę konkurencyjną przez nabycie tanich zasobów energetycznych od autorytarnej dostawcy, pomimo sprzeciwu i ostrzeżeń innych państw członkowskich, doprowadziła Europę do poważnego kryzysu energetycznego;
 - C. mając na uwadze, że z 672 mld EUR pomocy państwa zatwierdzonej w tymczasowych ramach kryzysowych 53 % zgłosiły Niemcy, 24 % – Francja i 7 % – Włochy;
 - D. mając na uwadze, że nie wszystkie państwa członkowskie mają taką samą przestrzeń fiskalną dla pomocy państwa; mając na uwadze, że wiele państw członkowskich wyraziło obawy, że inicjatywy pozwalające państwom członkowskim na przyznawanie dalszych dotacji mogą dać przewagę konkurencyjną tylko kilku z nich i w ten sposób osłabić rynek wewnętrzny;
 - E. mając na uwadze, że przejście do bezemisyjności oraz rozwój związanych z jej osiągnięciem czystych technologii stanowi zmianę paradygmatu z obecnego paliwochłonnego systemu opartego na ropie naftowej i gazie na system materiałochłonny, który w znacznym stopniu opiera się na metalach, takich jak lit, miedź, kobalt, nikiel i metale ziem rzadkich; mając na uwadze, że 98 % metali ziem rzadkich w UE i 80 % w USA pochodzi z importu;
 - F. mając na uwadze, że zapotrzebowanie na energię elektryczną w UE ma się podwoić do 2050 r.;
 - G. mając na uwadze, że Rada zwróciła się do Komisji o przeprowadzenie analizy i przedstawienie wniosków do końca stycznia 2023 r. w celu uruchomienia wszystkich odpowiednich narzędzi krajowych i unijnych, a także poprawy warunków ramowych dla inwestycji, w tym przez usprawnienie procedur administracyjnych, oraz o przedstawienie na początku 2023 r. strategii UE na rzecz zwiększenia konkurencyjności i wydajności;

- H. mając na uwadze, że skumulowany wpływ wysokich cen energii, zakłóceń łańcuchów dostaw, transformacji ekologicznej i nowych wniosków dotyczących przepisów może zagrozić unijnym konsumentom, a także przedsiębiorstwom i miejscom pracy stworzonym przez te przedsiębiorstwa w Europie;
- I. mając na uwadze, że niski poziom wydajności i światowej konkurencyjności UE wymaga pilnych reform strukturalnych sprzyjających wzrostowi gospodarczemu, odpowiednio ukierunkowanych inwestycji w infrastrukturę dostosowaną do przyszłych wyzwań oraz przywrócenia dyscypliny budżetowej;
- J. mając na uwadze, że wzrost inflacji był początkowo napędzany głównie przez wzrost cen energii, ale obecnie ma szersze przyczyny prowadzące do wzrostu inflacji bazowej;
- K. mając na uwadze, że unia rynków kapitałowych ma potencjał, aby uwolnić kapitał potrzebny do stworzenia bardziej konkurencyjnej, zamożnej i ekologicznej Europy;

Konkurencyjność przemysłu

1. przyjmuje do wiadomości plan przemysłowy dotyczący Zielonego Ładu przedstawiony przez Ursulę von der Leyen na Światowym Forum Ekonomicznym 17 stycznia 2023 r.;
2. uważa, że amerykańska ustawa o obniżeniu inflacji (IRA), która obejmuje plan czystych inwestycji o wartości 369 mld USD, a także inne programy inwestycyjne w zakresie czystych technologii przedstawione przez główne gospodarki światowe, stanowią wyzwanie dla konkurencyjności przemysłu UE i wymagają starannie przemyślanej reakcji ze strony UE, pozwalającej UE zachować przewagę konkurencyjną bez naruszania podstawowych zasad europejskiego rynku wewnętrznego;
3. oczekuje, że wszystkie nowe wnioski dotyczące działań UE w zakresie konkurencyjności, w tym wnioski dotyczące nowych aktów prawnych, będą zgodne z przyjętymi celami politycznymi (konkluzje Rady) i oparte na dokładnych ocenach skutków, w tym ocenach wpływu na każde państwo członkowskie z uwzględnieniem warunków krajowych; podkreśla, że ta szczegółowa analiza polityczna ma kluczowe znaczenie dla uniknięcia nierównego podziału kosztów i korzyści wynikających z regulacji między państwami członkowskimi oraz pogłębienia różnic gospodarczych i społecznych w UE;
4. odnotowuje pomysł aktu o przemyśle neutralnym dla klimatu, w którym określone zostaną cele w zakresie czystych technologii na 2030 r. na potrzeby dopasowania do systemów zielonych dotacji wprowadzonych przez państwa trzecie; oczekuje, że Komisja określi jasne cele tych działań, źródła finansowania, które należy wykorzystać, oraz warunki stosowania, które będą wspierać inwestycje w projekty strategiczne we wszystkich łańcuchach dostaw w całej Unii;
5. odnotowuje pomysł Europejskiego Funduszu na rzecz Suwerenności; zwraca uwagę, że UE ma do dyspozycji szereg podobnych instrumentów, w tym kilka stworzonych w ostatnich latach; oczekuje, że Komisja przedstawi szczegółowy wniosek dotyczący zasad funkcjonowania funduszu, związanych z nim instrumentów, ich wartości dodanej, sposobu łączenia z obecnymi instrumentami oraz wymiernych wskaźników wpływu i rezultatów takiego prawodawstwa, co wielokrotnie podkreślał Trybunał

Obrachunkowy; uważa, że fundusz ten mógłby zostać wdrożony poprzez odpowiednie egzekwowanie przez Europejski Bank Inwestycyjny lub jako część dotacji „pożyczki na wydatki” w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy;

6. uznaje, że łączny efekt wysokiej inflacji, wysokich cen energii, zakłóconych łańcuchów dostaw i nowych ambitnych celów politycznych może stanowić ryzyko dla europejskich konsumentów i przedsiębiorstw oraz miejsc pracy tworzonych przez te przedsiębiorstwa; apeluje o natychmiastowe złagodzenie obciążeń dla przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich; stwierdza, że w przeciwnym razie ich istnienie, w tym w sektorach strategicznych, może być zagrożone lub mogą one przenieść się do krajów o bardziej korzystnym otoczeniu regulacyjnym i inwestycyjnym; wzywa Komisję do rozważenia wprowadzenia moratorium regulacyjnego polegającego m.in. na przesunięciu terminów przedstawienia niektórych nowych wniosków ustawodawczych dotyczących rynku wewnętrznego i polityki przemysłowej, które to wnioski mogą stanowić dodatkowe obciążenie dla przedsiębiorstw;

Integralność rynku wewnętrznego

7. zgadza się, że kontrole pomocy państwa zwiększają dobrobyt konsumentów i zapewniają równość między państwami członkowskimi na jednolitym rynku oraz że nie można przeprowadzić prawdziwej i sprawiedliwej transformacji ekologicznej i cyfrowej dla całej Europy, jeśli niektóre kraje górują nad innymi;
8. podkreśla, że konkurencyjności UE nie można budować „z dotacji” i powtarza, że pomoc państwa powinna być zasadniczo ukierunkowana na wyraźne niedoskonałości rynku i dotyczyć szeregu wąsko określonych celów strategicznych i wyzwań w Unii lub wspierać przełomowe badania i rozwój oraz innowacje;
9. przyjmuje do wiadomości propozycję zmiany tymczasowych kryzysowych ram pomocy państwa na tymczasowe ramy kryzysowe i przejściowe; podkreśla, że reforma ram pomocy państwa powinna być poprzedzona dokładną, opartą na faktach analizą problemów i oceną skutków różnych wariantów strategicznych i instrumentów; domaga się, aby przepisy UE dotyczące pomocy państwa były opracowywane z myślą o wartości dodanej dla całej UE i aby zapewniały równe szanse wszystkim państwom członkowskim;
10. zwraca uwagę na wspólne oświadczenie, w którym sześć państw członkowskich zwróciło się do Komisji o zachowanie dużej ostrożności przy rozważaniu reformy zasad pomocy państwa; zgadza się, że pomoc państwa dla produkcji masowej i działalności handlowej może prowadzić do znacznych negatywnych skutków, w tym do fragmentacji rynku wewnętrznego, szkodliwego wyścigu o udzielenie dotacji i osłabienia rozwoju regionalnego; zgadza się również, że nie wzmocniłoby to globalnej konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich i zaszkodziło równym warunkom konkurencji na rynku wewnętrznym; podkreśla, że wszelkie złagodzenie zasad pomocy państwa powinno być ukierunkowane i ograniczone w czasie;
11. podkreśla, że polityka pomocy państwa nie jest jedynym czynnikiem rozstrzygającym o decyzjach inwestycyjnych i że wiele inwestycji może zostać przekierowanych z powodu złożonego i nieprzewidywalnego otoczenia regulacyjnego;

12. odnotowuje apele o przegląd ram „ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania” (projekt IPCEI); nalega, aby ramy te były stosowane proporcjonalnie, wdrażane w sposób całkowicie otwarty i przejrzysty, ukierunkowane na udowodnione niedoskonałości rynku, nie obejmowały wsparcia dla produkcji masowej ani działalności handlowej oraz wynikały z jasnych i zrównoważonych strategii długoterminowych UE;
13. odnotowuje wniosek dotyczący nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku; wyraża obawę, że może on stanowić obciążenie dla przedsiębiorstw i mieć szkodliwy wpływ na funkcjonowanie jednolitego rynku;

Handel

14. zauważa, że niektóre elementy amerykańskiej IRA oraz duża ilość uruchomionych środków finansowych mogą stanowić wyzwanie dla transatlantyckiego handlu i inwestycji; zwraca się do Komisji o przygotowanie oceny skutków zawierającej analizę wpływu amerykańskiej IRA na całą Unię i na poszczególne państwa członkowskie; podkreśla, że USA i UE powinny współpracować w celu zapewnienia równych szans na rynku transatlantyckim oraz utrzymania norm Światowej Organizacji Handlu (WTO);
15. przyjmuje do wiadomości ideę strategii „made in Europe” i aktu „Kupuj europejskie”; przypomina, że reakcja UE na systemy wspierania innowacji wprowadzone przez państwa trzecie powinna być skuteczna, proporcjonalna, ukierunkowana, przynosić korzyści wszystkim państwom członkowskim i całej Unii oraz chronić podstawy rynku wewnętrznego UE;
16. podkreśla, że konkurencja w przemyśle neutralnym dla klimatu powinna opierać się na równych zasadach, i wyraża zaniepokojenie nieuczciwymi praktykami niektórych państw trzecich, mającymi na celu przeniesienie produkcji z UE przez oferowanie niskich wymogów w zakresie ochrony środowiska i pracy oraz tanią energię; podkreśla potrzebę solidnej polityki handlowej, w ramach której w razie potrzeby można by szybko i skutecznie uruchomić instrumenty ochrony handlu; uważa w szczególności, że UE nie powinna unikać stosowania Instrumentu Zamówień Międzynarodowych i narzędzi, którymi dysponuje w ramach rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych, ani nakładania ceł antidumpingowych w przypadku nieuczciwego wykorzystywania przez państwa trzecie subsydiów niezgodnych z normami WTO;

Energia

17. oczekuje, że wniosek dotyczący zmiany struktury rynku energii elektrycznej planowany na pierwszy kwartał 2023 r. będzie wynikiem drobiazgowej analizy w pełni uwzględniającej interesy, możliwości i uwarunkowania krajowe wszystkich państw członkowskich; wyraża zaniepokojenie, że wbrew oświadczeniom składanym na posiedzeniach Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii Komisja Europejska nie zakończyła pełnego procesu oceny skutków, decydując się na dokument konsultacyjny;
18. podkreśla, że instrumenty wspierające konkurencyjność czystych technologii w Unii powinny opierać się na podejściu całościowym, a zatem nie powinny ograniczać się wyłącznie do inwestycji w produkcję energii odnawialnej, ale uwzględniać również jej przesył i dystrybucję; podkreśla, że słabo rozwinięte sieci energetyczne w znacznym

stopniu powodują, że wprowadzanie odnawialnych źródeł energii jest utrudnione w wielu państwach członkowskich; podkreśla zatem, że inwestycje w modernizację starych sieci i uruchamianie nowych powinny stanowić istotny element zakresu przyszłych instrumentów inwestycyjnych, ponieważ sieci te uwalniają potencjał dalszego rozwoju przemysłu czystych technologii w całej Unii;

19. przypomina, że około jedna czwarta energii elektrycznej i połowa niskoemisyjnej energii elektrycznej w UE pochodzi z elektrowni jądrowych; zauważa, że niektóre państwa członkowskie sprzeciwiają się energii jądrowej, a inne przygotowują się do budowy nowych elektrowni jądrowych; ponownie zaznacza, że to państwa członkowskie są w pełni odpowiedzialne za podejmowanie decyzji o ich koszyku energetycznym, za opracowywanie rozwiązań zapewniających obywatelom i przedsiębiorstwom przystępną cenowo, stabilną i czystą energię oraz za wybór najodpowiedniejszej ścieżki wnoszenia wkładu w osiągnięcie celów Unii w dziedzinie klimatu i energii, z uwzględnieniem specyfiki i ograniczeń poszczególnych państw;
20. podkreśla konieczność opracowania rozwiązań, które pomogą zmniejszyć koszty inwestycji w stabilne źródła energii oparte na technologii jądrowej, co pomogłoby zrównoważyć niestabilność produkcji energii odnawialnej;

Surowce

21. podkreśla pilną potrzebę dokonania w UE przejścia na neutralność emisyjną bez tworzenia nowych zależności od surowców; ostrzega, że w najbliższych latach prognozuje się gwałtowny wzrost popytu na surowce, co w połowie trwającej dekady doprowadzi do deficytu podaży, który z czasem będzie się powiększał; zwraca uwagę na fakt, że według prognoz do 2050 r. popyt na miedź i lit przekroczy dostępną podaż o 30–40 %;
22. wyraża zaniepokojenie faktem, że surowce krytyczne od lat są uporczywie pomijane przez decydentów w procesie przechodzenia na neutralność emisyjną; zwraca uwagę na fakt, że Europa konkuruje obecnie z amerykańską IRA i jej dotacjami oraz zachętami podatkowymi dla lokalnych łańcuchów dostaw; wzywa do przyjęcia europejskiego aktu o surowcach krytycznych, aby nadać priorytetowe znaczenie działaniom mającym na celu aktywne wspieranie unijnych projektów w zakresie wydobywania, przetwarzania i recyklingu oraz ustanowić minimalny poziom strategicznej autonomii przy zachowaniu wysokiej odpowiedzialności środowiskowej i społecznej;
23. przypomina, że chociaż recykling i inne elementy gospodarki o obiegu zamkniętym mogą odegrać istotną rolę w zaspokajaniu potrzeb UE w zakresie surowców krytycznych, surowce pierwotne pozyskiwane w sposób zrównoważony w UE powinny stanowić istotną część rozwiązania;
24. ponawia apel o utworzenie projektu IPCEI dla surowców krytycznych w celu strategicznego i zrównoważonego planowania zapotrzebowania UE w ramach dwójakiej transformacji; projekt taki obejmowałby wymogi, źródła dostaw i koszty; podkreśla, że projekty te powinny uwolnić niewykorzystany potencjał w krajach UE zasobnych w surowce krytyczne i dysponujących ich dużymi niewykorzystanymi źródłami;

- o
- o o

25. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.